

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. IV. Qvisnam In Summum Pontificem Eligi Possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

& populum Romanum fuit, saltem si concilium congregari non posset?

7 Quæres 6. *Utrum si Papa moriatur tempore generalis & œcumenici concilii, electio generali concilio vel Cardinalibus competat?*

Resp. Electionem adhuc competere Cardinalibus. ita Gonzalez. *cit. n. 13. in fin.* & probatur exinde quia Julius III. Marcellus III. Paulus IV. & Pius IV. summi Antistites tempore generalis concilii Tridentini necdum absoluti sed adhuc tunc pendentis & suspensi, non à concilio sed collegio Cardinalium sunt electi; & insuper ratio est, quia quam potestatem solum concilium non dedit Cardinalibus, eam non potest sine gravi & manifesta causa adimere.

8 Quæres 7. *Si interveniente schismate aut hæresi Pontifex à concilio generali deponatur (quod absit) utrum electio concilio vel Cardinalibus competat?*

Panormitanus *in cap. licet. sub n. 8. vers. sed adverte*, putat de jure ve-

rius esse, quod electio pertineat ad concilium. sed nihilominus:

Resp. In casu posito electionem pertinere ad Cardinales ita Barbosa *d. cap. n. 76. D. Francisc. Schmier. cit. §. 2. n. 304.*

Ratio est, quia delictum Pontificis non debet gravare collegium purpuratorum, ut propterea potestatem eligendi Pontificem, quam à concilio solo non accepit, ab eodem sine alia & prægnanti causa privari mereatur.

Quæres 8. *An Cardinalis ex justa causa absens & recedens possit alteri Cardinali demandare suffragium suum?*

Resp. Negative. Ratio est, quia id non legitur Cardinalibus concessum, & *c. 46. de Elect. in 6.* id concedit in aliis electionibus, ut canonicus *v. gr.* juste impeditus suffragium suum possit alteri committere, de electione vero Pontificia mentionem non facit. Nec alius textus suppetit, quo id affirmandum esset. Pirrhing. *sect. 9. §. 1. num. 420. de Elect.* aliique ab eo relati,

§. IV.

QUISNAM IN SUMMUM PONTIFICEM ELIGI POSSIT?

SUMMARIA.

1. *An femina possit eligi in summum Pontificem?* 2. *Quid sentiendum de Joanna Papissa?* 3. *An eligendus in Pontificem necessario de-*

beat esse Cardinalis. 4. *An eligendus in Pontificem debeat esse initiatus aliquo ordine sacro?* 5. *An etiam laicus possit eligi?* 6. *An etiam uxora-*

axoratus possit eligi in Pontificem?
7. Quæ ætas requiratur ut quis eligi

possit? 8. An etiam infans sit absolute capax Papatus?

Quæres 1. An femina possit eligi ad dignitatem Pontificiam?

1 Respondent negative omnes Catholici, Ratio est, quia Apostolus non tantum non docere, sed ne loqui quidem permittit fœminas in Ecclesia, 1. ad Corinth. 14. partim, quia Vicarium Christi oportet esse ejusdem sexûs cum Christo, partim quia non est credibile, voluisse servatorem nostrum, qui beatissimæ Matri suæ claves cœlorum & gubernacula Ecclesiæ non concessit, 5. 10. de penit. & remiss. fœminæ inferioris conditionis Papatum deferre. Imo si, ut refertur in Breviario Romano die 27. Maji in vita S. Joannis I. Fœmina quædam nobilis non potuit sedere in equo, cui prius sanctissimus Pontifex Joannes infederat, sed toties, quoties tentabat, cum fremitu spumantis equi excussa est, tanquam (ut dicit Breviarium) equus indignaretur mulierem recipere, ex quo sedisset in eo JESU Christi Vicarius; quomodo papalem thronum conscendere digna habebitur?

2 Trita, in plateis ferme decantata circumfertur & pro historia venditur fabula, quæ à Platina etiam (quamvis sub dubio) in vita Joannis VIII. refertur, de Joanna Papissa, quam alii Agnetem, alii Dorotheam, multi Gilbertam, Margaretham aut Juttam vocant, quod scilicet fœminæ quædam hujus

nominis, Athenis liberalibus disciplinis apprimè exculta, Romam profecta, atque ob doctrinæ, quam publicè præferebatur, præstantiam omnium ore celebrata, post obitum Leonis IV. circa annum 833. Petri cathedram per biennium rexerit, ac interea à quodam suorum famulorum compressa, in publica quadam processione inter Colosæum & S. Clementem parturire, & inter dolores partus perire cœperit.

Verum: hæc est fabula mendaciis & figmentis nimium palpabilibus composita, nam Anastasius Monachus S. R. E. Bibliothecarius (quo fidelior & candidior Historicus non invenitur, ut eum appellat Baronius *Annal. Ecclesiast. tom. 9.*) scripsit & vixit tempore Leonis IV. nec tamen vel unicam hujus imposturæ mentionem ingerit, quin Leonem usque ad annum 855. Ecclesiæ præfuisse, eique post 15. dies non sine prodigiosis ominibus successisse Benedictum III. memorant alii quoque & vita & calamo celeberrimi Historiographi, qui proximi illis temporibus incluserunt, quales sunt Ademarus monachus, Regino Abbas Brumensis, Hermannus Contractus, Lambertus Schaffnaburgensis, Otto Frisingensis, Conradus Urspergensis, altissimum de papatu fœmineo silentium tenent; Verum ipsimet

X

autho.

authores hujus commentum sunt discrepantes in nomine, patria, moribus, &c. larvata Papissa; & sane quis prudens unquam credat feminam exteram & ignotam, de natalibus & origine non probatam, ad Ecclesie universalis regimen statim assumi, vel in ætate graviore parere, neque à tot aulicis & famulis pontificiis uterum adverti, ac demum partus tempore in publicum prodire, nunquid hæ circumstantiæ sunt, quæ vel infantibus & mulieribus de falsitate sunt suspectæ?

Authorem hujus fabulæ aliqui dicunt Martinum Polonum in sua Chronologia, Spondanus autem originem fabulæ ad annum Christi 85. inde defumit, quod aliquando femina in sede Patriarchali Constantinopolitana collocata, contra quod factum vehementer exarsit Leo IX. Romanus Pontifex in epistola ad Michaelem & Acridanum Constantinopolitanos Antistites.

Unde facile potuit accidere, ut quidam malevoli pro femina Patriarcha feminam Pontificem in odium Leonis commentum fuerunt. Onuphrius Pavinius in annot. ad Platinam in vita Joannis VIII. fabulæ probrosam scaturiginem ex vita turpissima Joannis XII. manare credit, qui, quod ex pluribus scortis Joannam Rojeriam deperiret, atque ex illius arbitrio disponderet omnia, non Joannes sed Joanna appellatus esse creditur. Plura videri possunt apud Spondanum *loc. cit.* Ba-

ronium *cod. anno.* Onuphrium *loc. cit.*

Quæres 2. An eligendus in Pontificem necessario debeat esse de collegio Cardinalium, seu an nemo possit eligi in Pontificem, nisi sit Cardinalis?

Resp. Negative. ita tenet Fagnanus in *cap. licet. n. 14. de Elect.* Barbosa *dist. cap. 1. num. 88. & 77.* D. Francisc. Shmier. *tit. tract. de modis acquir. & amitt. Prælat. cap. 1. sect. 6. §. 3. n. 411.* Sotus, Azorius aliique ab eo relati.

Prob. ex *can. in nomine Domini. 1. vers. eligatur antem. dist. 23.* ubi Nicolaus II. in concilio Lateranensi ait: *Eligatur (Pontifex) de ipsius Ecclesie gremio, si reperiat idoneus, vel si de ipsa non inveniat, ex alia assumatur.* Hinc post *cit.* constitutionem Nicolai II. sex numerantur, qui ad Pontificatus apicem sunt evecti, nec tamen erant Cardinales, videlicet Urbanus IV. Gregorius X. Cælestinus V. Clemens V. Urbanus V. Urbanus VI. Si

Objicias. *can. 3. cum seq. dist. 75.* ubi Stephanus III. neminem ad Apostolatus culmen assumi debere asserit, qui Cardinalis Diaconus, aut Presbyter non fuerit.

Respondet Fagnanus *cit. can. 3.* utpote jus antiquum, esse abrogatum per jus posterius, & videmus ab exemplis inductis huic juri posteriori in *can. in nomine 3. & 6. licet. de Elect.* accedere observantiam contrariam,

Quæres

4 Quæres 3. An eligendus in Pontificem, licet non sit de collegio Cardinalium, saltem debeat esse initiatus certo ordine sacro?

Resp. in eligendo nullum certum ordinem requiri. ita tenent AA. cit. quæst. præced. & prob. per c. licet de Elect. ubi omnis exceptio contra electum Pontificem opponi prohibetur; & consequenter etiam exceptio defectus ordinum. Confirmatur etiam responsio ab exemplis, cum legatur Eugenium III. ex Abbate regulari, Gregorium X. Archidiaconum, Cælestinum V. monachum nequidem in sacris constitutum, ad Apostolatûs solum evasisse.

5 Quæres 4. An etiam laicus possit eligi in Pontificem?

Resp. Cæteris paribus, si vitæ merita & clericorum inopia id exigat, posse laicum eligi. Barbosa loc. cit. Fagnan. cit. cap. licet. n. 15. Pirrhing. sect. 9. §. 2. n. 433. de Elect. D. Francisc. Schmier. loc. cit. n. 414. Responsio data colligitur ex ceremoniali Romano, ubi præscribitur forma ordinandi & promovendi laicum, per electionem ad Ecclesiæ universalis gubernacula sublimatum. Deducitur 2. ex cit. cap. licet. per quod videtur esse abolitus & immutatus can. oportebat cum seq. dist. 79. Ergo.

6 Dubitari magis potest: An etiam uxoratus possit eligi in Pontificem?

Affirmativam tenet Fagnanus loc. cit. n. 15. & ab eo relata glossa in can. si quis pecunia dist. 79. & can.

quis sit. caus. 18. quæst. 2. Baldus in cit. cap. licet num. 3. & ibid. Panormitanus n. 4.

Ratio est, quia si uxoratus non posset eligi in Pontificem, proveniret utique hoc impedimentum ex jure politico humano, cum textus sacer non habeatur, qui arceat uxoratum à Pontificatu. Atqui per sæpius cit. cap. licet de Elect. sublata sunt omnes exceptiones juris positivi humani, quæ contra electum opponi possent. Ergo & hæc exceptio, quod sit uxoratus.

Quæres 5. An requiratur certa ætas in eligendo & assumendo ad Pontificatum?

Resp. Nullam ætatem esse determinatam, si modo tanta ingenii & judicii maturitate polleat, ut per se fideles regere & pascere valeat. ita tenent Fagnanus in c. cum in cunctis 7. n. 23. de Elect. Barbosa d. l. n. 83. Panormitanus in cit. cap. licet. n. 10. D. Francisc. Schmier. loc. cit. n. 415.

Ratio est, quia in d. cap. licet. nequidem ætatis exceptio admissa est; & ratio rationis esse potest, quia Spiritus sanctus, cujus organum & instrumentum est summus Pontifex, nec conditionem nec ætatem attendit, sed quandoque per senes, quandoque per juvenes admiranda sua consilia patefacit.

Et quamvis Bonacina de Elect. summi Pontificis quæst. 2. in princ. n. 6. defenderit summum Pontificem velut Episcoporum Episcopum ad minus 30. annorum esse debere, ut

X 2

fic

fic Christo, cujus est Vicarius, in ætate sit conformior, attamen hæc solum congruentia est, non absoluta necessitas, suadens, non præcipiens. Tum maximè, quando Spiritus sanctus, nesciens tarda molimina, ætatem antevertit, atque in homine minoris ætatis tam prodigiosè charismatum suorum exuberantiam offendit, ut supra ætatem surgere videatur.

§ Dixi, si modo tanta ingenii & iudicii maturitate polleat, &c. hinc censet Pirrhing. d. loc. n. 434. quod infans vel amens, qui liberum consensum non habet, sit jure divino & naturali inhabilis; adeoque exceptio

infantiæ vel amentię contra electionem factam opponenda, nec fuit sublata, nec tolli potuit ab Alexandro III. in concilio Lateranensi per d. c. licet de Elect. quod autem infans aut amens jure naturali & divino sit inhabilis ad Papatum, exinde desumitur, quia Papæ committitur regimen, & gubernaculum universalis Ecclesiæ, jubetur pascere oves Christi; at vero infans vel amens regere nequit Ecclesiam, cum tale regimen vel maxime requirat usum rationes & summam prudentiam. Et denique quomodo pasceret oves Christi ille, qui propter ætatem se defendere nequit.

§. V.

QVÆNAM FORMA ET MODUS IN ELECTIONE
SUMMI PONTIFICIS SERVARI DEBEANT?

SUMMARIA.

1. Cardinales absentes sunt expectandi per decem dies. 2. An Cardinalis non expectatus possit agere de contemptu? 3. Quomodo conclave, in quo peraganda est electio, adornetur? 4. Quando Cardinales intra tres proximos dies non elegerunt Pontificem, qualiter eorum victus minuatur? 5. Si quis Cardinalis ex Conclavi exiverit, quid observetur quoad ejus suffragium? 6. Si Romanus Pontifex extra urbem ob-

iverit, ubinam sit instituenda electio? 7. Mortui Pontificis exequia in quibus Ecclesiis celebranda? 8. Refertur & notatur constitutio Gregorii XV circa formam electionis. 9. Quomodo Pontifex eligatur per scrutinium? 10. Quid sit & quomodo fiat accessus? 11. An Cardinales presentes in Conclavi possint inter se convenire ut valeat electio facta per majorem partem Collegii? 12. Refertur & discutiuntur aliquot modi
com-